

Kommissorium for analyse af delte børnefamiliers økonomi

Baggrund

Erfaringer og undersøgelser viser, at økonomien i delte familier giver anledning til konflikter mellem forældrene. Det er således bopælsforælderen, der kan søge om, at den anden forælder bliver pålagt at betale børnebidrag, hvis forældrene ikke selv finder en løsning. Ved fastsættelsen af et børnebidrag er bidragsbetalerens indkomstforhold af afgørende betydning, mens bidragsmodtagerens, dvs. bopælsforælderen, økonomi i mindre grad tillægges betydning. Det er også bopælsforælderen, der modtager børne- og ungeydelsen, ligesom bopælen kan have afgørende betydning for at modtage forskellige offentlige ydelser fx børnetilskud.

Det er eksempelvis anført, at disse forhold kan føre til, at bopælsforælderen modtager mere til barnets forsørgelse, end forsørgelsen reelt koster, samtidig med at bidragsbetalerens økonomi bliver sat under pres.

Det er også problematiseret, at børne- og ungeydelsen i udgangspunktet udbetales til barnets mor, og at reglerne om udbetaling af fx børnetilskud ikke er tidssvarende. Det bemærkes hertil, at Skatteministeriet har udarbejdet en model for en ændret udbetaling af børne- og ungeydelsen.

Der er endvidere peget på, at det altid skal være de reelle omkostninger forbundet med barnets forsørgelse, der skal være styrende for den private forsørgelse i form af børnebidrag og for de offentlige ydelser, sådan at pengene følger barnet. Endvidere er det anført, at reglerne om økonomien skal understøtte ligestilling.

Ovennævnte problematisering af reglerne om forsørgelsen af barnet skal også ses i sammenhæng med et gennemgående tema, som lyder, at reglerne om barnets bopæl skaber A- og B-forældre, og at det – for at understøtte det ligeværdige forældreskab og imødegå konflikter m.v. omkring bopælen – skal være muligt at have delt bopæl med konsekvenser for bl.a. modtagelsen af visse offentlige ydelser m.v.

Det eksisterende system og sammenhængen mellem de forskellige regelsæt

Reglerne om den privatretlige forsørgelse af børn, der i dag findes i børnebidragsloven, trådte i kraft den 1. januar 1961 og erstattede de to love om børn uden for ægteskab og om ægtebørn – begge fra 1937.

Den grundlæggende udformning af børnebidragsreglerne har således afsæt i en tid, hvor den gennemsnitlige bidragspligtige forælder var en person, som betalte bidraget, men ikke derudover havde en egentlig forældrerolle. Den måde, en stor del af de

brudte familier i dag fungerer på, hvor forældrene reelt deler forældreskabet, selvom det udøves fra to adresser, adskiller sig således markant fra de forudsætninger, de gældende regler hviler på. Det ligestillede forældreskab, hvor en samværsforælder ikke blot betaler et bidrag, men er en del af barnets hverdag på lige fod med bopælsforælderen, har således betydning for, hvordan reglerne om børnebidrag opfattes. Det har også betydning for, hvordan indretningen af de offentlige ydelser opleves af forældrene.

Den privatretlige forsørgelsespligt i forhold til et barn er i udgangspunktet et privat anliggende, og børnebidrag kan således aftales og betales uden inddragelse af det offentlige. For de forældre, som indgår en aftale om bidraget, vil reglerne om børnebidrag ofte være retningsgivende for aftalen. For de forældre, hvor bidraget fastsættes ved afgørelse, er det centralt, at reglerne er enkle og opleves retfærdige.

I forhold til at skabe bidragsregler, der opleves enkle og retfærdige, skal der tages højde for, at bidragsbetalere og bidragsmodtagere findes i alle indkomstgrupper i samfundet, og at spørgsmålet om barnets forsørgelse ofte skal afklares i situationer, hvor der er stærke følelser involveret.

Selvom denne privatretlige forsørgelse af barnet går forud for hjælp fra det offentlige, er der en tæt sammenhæng mellem disse. De offentlige ydelser er således også centrale elementer i de delte familiers økonomi og muligheden for at kunne forsørge barnet. En eventuel ændring i måden et børnebidrag fastsættes på, skal således ses i sammenhæng med mulighederne og forudsætningerne for at modtage offentlige ydelser og de hensyn, der ligger bag indretningen af offentlige ydelser. I den forbindelse er reglerne om placeringen af barnets bopæl også af afgørende betydning.

Endvidere er der en sammenhæng mellem bidragsreglerne og mulighederne for at få bidraget forskudsvist udbetalt via Udbetaling Danmark samt skattemæssige spørgsmål. Det samlede system har således også betydelige økonomiske konsekvenser for det offentlige.

Om analysen

Der er enighed om at gennemføre en analyse af reglerne med betydning for den delte børnefamiliers økonomi.

Analysen skal omfatte lov om børns forsørgelse, børnetilskudsloven, lov om en børne- og ungeydelse, skattelovgivningen og CPR-loven. Også anden lovgivning, der vedrører de delte familiers økonomi, kan indgå i arbejdet.

Der skal indledningsvist ske en kortlægning af de gældende regler om den privatretlige forsørgelse af barnet, dvs. fastsættelse af børnebidrag og herunder betydning af transportudgifter i forbindelse med samvær, de gældende regler om offentlige ydelser, dvs. om børnetilskud, boligstøtte m.v. og disse regelsæts indbyrdes sammenhæng. De ændrede regler for udbetaling af børne- og ungeydelsen, som følger af Skatteministeriets model, inddrages ligeledes med henblik på at muliggøre en vurdering af reglerne om børnebidrag mv. i lyset af disse. Den it-mæssige systemunderstøttelse af børnefamiliers økonomi i forhold til udbetalinger m.v. skal også inddrages.

Dernæst foretages en analyse af fordele og ulemper samt konsekvenser af ændringer og justeringer i de gældende regler, herunder de økonomiske konsekvenser for det offentlige.

Der nedsættes en tværministeriel arbejdsgruppe under Børne- og Socialministeriet, der skal udarbejde analysen. Børne- og Socialministeriet er formand for arbejdsgruppen som derudover har deltagelse af Beskæftigelsesministeriet, Skatteministeriet, Økonomi- og Indenrigsministeriet samt Finansministeriet. Andre ministerier inddrages

efter behov. Arbejdsgruppen kan inddrage relevant ekspertbistand samt rekvirere eksterne analyser i det omfang, den finder behov herfor.

Arbejdsgruppen skal afslutte sit analysearbejde i efteråret 2019 med henblik på, at analysen kan indgå i fortsatte politiske drøftelser på området.